

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Warszawa, 6 maja 2025 r.

DNR-3.733.9.2025.BB

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację poselską nr 9174 posła Bartłomieja Pejo, w sprawie ochrony konsumentów w zakresie bezpieczeństwa produktów, na wstępie uprzejmie wyjaśniam, że przywoływane przez Pana Posła rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/988 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie *ogólnego bezpieczeństwa produktów*¹ stosowane jest na terenie Unii Europejskiej od 13 grudnia 2024 r., a więc od niecałych pięciu miesięcy. Jednocześnie wymagania określone w rozporządzeniu 2023/988 dotyczą produktów konsumenckich, dla których nie przyjęto na poziomie unijnym bardziej szczegółowych regulacji sektorowych określających wymagania bezpieczeństwa. Przykładowo, dotyczą one np. mebli, wózków dziecięcych czy grilli węglowych (obszar niezharmonizowany), ale nie dotyczą zabawek, tekstyliów, sprzętu elektrycznego, czy kosmetyków (obszar zharmonizowany).

Do produktów wymienionych w interpelacji (zabawki i ubrania) mają zastosowanie dedykowane akty prawne: dla zabawek jest to dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/48/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie *bezpieczeństwa zabawek*², której przepisy zostały transponowane do prawa polskiego rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów

¹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/988 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów, zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828 oraz uchylające dyrektywę 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywę Rady 87/357/EWG - Dz. Urz. UE L 135 z 23.05.2023 r., str. 1; dalej: „rozporządzenie 2023/988”

² Dz. Urz. UE L 170 z 30.06.2009 r., str. 1

z dnia 20 października 2016 r. w sprawie wymagań dla zabawek³, natomiast dla wyrobów włókienniczych stosuje się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011 z dnia 27 września 2011 r. w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowywania składu surowcowego wyrobów włókienniczych oraz uchylecia dyrektywy Rady 73/44/EWG oraz dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 96/73/WE i 2008/121/WE⁴, a także przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej⁵. Jednocześnie w przypadku produktów z obszaru zharmonizowanego przepisy z zakresu ogólnego bezpieczeństwa mają zastosowanie jedynie w zakresie ryzyk nieobjętych szczegółowymi wymaganiami.

Ponadto rozporządzenie 2023/988 obejmuje swoim zakresem również produkty nieżywnościowe stanowiące imitacje środków spożywczych, wskazując, że powinny one być tak skonstruowane, aby konsumenci, szczególnie dzieci (zwłaszcza małe), nie myliły ich z żywnością ze względu na kształt, zapach, kolor, wygląd, opakowanie, rozmiar lub inne właściwości i w związku z tym nie były narażone na ryzyko umieszczenia ich w jamie ustnej lub połknięcia.

Celem rozporządzenia 2023/988 jest również doprecyzowanie obowiązków dotyczących bezpieczeństwa produktów dla wszystkich podmiotów gospodarczych biorących udział w łańcuchu dostaw, uzależniając je jednak od roli pełnionej w obrocie - producent, importer, dystrybutor czy dostawca internetowej platformy handlowej. Wprowadza ono obowiązki, szczególnie w zakresie monitorowania bezpieczeństwa produktów i reagowania na udostępnianie produktów niebezpiecznych dla dostawców internetowych platform handlowych.

Odnosząc się szczegółowo do pytań Pana Posła uprzejmie wyjaśniam:

Ad 1. i 2.

Czy po wejściu w życie Rozporządzenia PE 2023/988 zaobserwowano poprawę w zakresie bezpieczeństwa produktów spoza UE trafiających do polskich konsumentów, w tym zabawek i ubrań?

Czy pomimo obowiązywania Rozporządzenia PE 2023/988 potrzebne są zmiany w przepisach prawa w celu podwyższenia poziomu ochrony konsumentów w zakresie bezpieczeństwa produktów?

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1260

⁴ Dz. Urz. UE L 272 z 18.10.2011 r., str. 1

⁵ t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 229

Jak już wskazano powyżej, przepisy rozporządzenia 2023/988 nie mają zastosowania do zabawek ani ubrań (wyrobów tekstylnych) - wymagania i normy dla tych produktów, objęte są ww. unijnym prawodawstwem zharmonizowanym.

Podkreślić należy, że regulacja rozporządzenia 2023/988 dotyczy produktów wprowadzonych do obrotu po 13 grudnia 2024 r. Jest to okres zbyt krótki by móc ocenić skuteczność stosowania nowej regulacji bądź wskazać na konieczności ich zmiany. Oceny takiej, zgodnie z metodologiami ocen skutków regulacji, dokonuje się najczęściej po 2-3 latach funkcjonowania danego aktu prawnego.

Niezależnie od powyższego pamiętać należy również, że produkty wprowadzone na rynek przed tą datą również podlegają ocenie ich bezpieczeństwa dla użytkowników. Podlegają wymaganiom określonym w dyrektywie GPSD⁶ i są kontrolowane oraz sankcjonowane na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o *ogólnym bezpieczeństwie produktów*⁷.

Ad 3.

Czy planowane są dodatkowe regulacje lub mechanizmy wspierające od strony proceduralnej egzekwowanie obowiązków nałożonych w Rozporządzeniu PE 2023/988?

Przepisy rozporządzenia 2023/988 o charakterze materialnoprawnym, określające m.in. wymagania w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów oraz obowiązki podmiotów gospodarczych, dostawców usług społeczeństwa informacyjnego oraz dostawców internetowych platform handlowych obowiązują bezpośrednio.

Jednakże w celu zapewnienia prawidłowego stosowania rozporządzenia 2023/988 konieczne jest dostosowanie krajowych rozwiązań proceduralnych do jednolitych ram prawnych ustanowionych tym rozporządzeniem.

Dla osiągnięcia założonego celu konieczne jest przyjęcie aktu krajowego, służącego stosowaniu rozporządzenia 2023/988. Projektowane przepisy mają za zadanie rozszerzyć lub nadać niezbędne kompetencje krajowym organom nadzoru rynku, a także organom celnym, by umożliwić tym organom skuteczne zatrzymywanie produktów niespełniających wymagań ogólnego bezpieczeństwa zanim zostaną udostępnione na rynku.

Obecnie, w ramach rządowego procesu legislacyjnego, procedowany jest projekt ustawy o nadzorze nad ogólnym bezpieczeństwem produktów (UC53), której celem jest zapewnienie odpowiednich procedur kontroli oraz skutecznych sankcji za naruszenie obowiązków określonych w GPSR przez podmioty gospodarcze, w tym dostawców

⁶ Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz. Urz. UE L 11 z 15.1.2002, s. 4, dalej: „dyrektywa GPSD”)

⁷ t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 222

internetowych platform handlowych. 17 kwietnia br. projekt został przedłożony do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów.

Ad 4.

Jakie działania są podejmowane, aby kontrolować importowane spoza UE ubrania i zabawki z perspektywy spełniania norm bezpieczeństwa?

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) corocznie planuje działania kontrolne Inspekcji Handlowej (IH) w obszarze bezpieczeństwa zabawek i wyrobów tekstylnych. IH ma możliwość podejmowania również kontroli własnych oraz interwencji na rynku w związku z sygnałami pochodzącymi od konsumentów, przedsiębiorców lub z innych źródeł (w tym unijnych systemów wymiany informacji o produktach niebezpiecznych i niespełniających wymagań⁸).

UOKiK posiada dwa laboratoria, w których co roku przeprowadzanych jest szereg badań właściwości mechanicznych, fizycznych i chemicznych. Szczególnie weryfikowane jest bezpieczeństwo chemiczne zabawek i wyrobów włókienniczych udostępnianych na polskim rynku w zakresie obecności w nich substancji chemicznych w stężeniach przekraczających dozwolone poziomy określone w załączniku XVII do rozporządzenia REACH⁹.

Ponadto IH wraz z Krajową Administracją Skarbową (KAS) cyklicznie realizuje wspólne projekty kontroli różnych kategorii produktów zatrzymywanych przez funkcjonariuszy celnych w procedurze celnej dopuszczenia do obrotu już na granicy. W 2024 roku w ramach jednego z projektów kontrolowano na granicy 102 155 sztuk zabawek elektronicznych w zakresie zawartości substancji stwarzających ryzyko dla środowiska (kadm, ołów), stwierdzając przekroczenia dopuszczalnych poziomów tych substancji w 17 933 sztukach zabawek. Zabawki niespełniające wymagań nie zostały wprowadzone na rynek unijny. Również w ubiegłym roku przebadano 121 prób różnego rodzaju obuwia (stanowiących łącznie 709 297 par obuwia) na obecność substancji chemicznych. W ok. 8 % przypadków

⁸ Safety Gate: *the EU Rapid Alert System for Dangerous Non-food Products* - system zarządzany przez KE, służący zapewnieniu szybkiej wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi UE a KE w zakresie zagrożeń stwarzanych przez produkty nieżywnościowe (produkty stwarzające poważne ryzyko) oraz ICSMS - *Information and Communication System for Market Surveillance* - system informacyjno-komunikacyjny do celów nadzoru rynku, zarządzany przez KE i służący do wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a KE w zakresie działań organów nadzoru rynku wobec wyrobów nieżywnościowych podlegających unijnemu systemowi nadzoru rynku (produkty podlegające unijnemu prawodawstwu zharmonizowanemu).

⁹ Załącznik XVII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, s. 1) - wymieniono tutaj substancje chemiczne dozwolone z ograniczeniami lub całkowicie zakazane do stosowania w wyrobach.

stwierdzono przekroczenie dozwolonych stężeń tych substancji. W tym przypadku także nie dopuszczono niebezpiecznych produktów na rynek.

Prowadzono również wspólny projekt z KAS dot. wyrobów włókienniczych w zakresie zgodności rzeczywistego składu surowcowego z deklarowanym przez producenta spoza UE. W tym zakresie przebadano laboratoryjnie 47 prób tekstyliów, z czego wyniki badań wykazały nieprawdziwy skład w 11 próbach. W tych przypadkach dopuszczono działania naprawcze w zakresie poprawy oznakowania wyrobów.

W ramach współpracy IH i KAS, wzorem ubiegłych lat, również w 2025 roku zaplanowano akcje kontrolne na granicy. Jednocześnie współpraca między IH a KAS odbywa się na bieżąco. Na podstawie wniosków funkcjonariuszy celnych, organy nadzoru rynku oceniają zgodność z wymaganiami produktów zatrzymywanych na granicy, a te niebezpieczne nie są dopuszczane do obrotu na rynek jednolity.

UOKiK dokonuje również przeglądów ofert sprzedaży produktów udostępnianych na platformach handlowych w zakresie prawidłowości i dostępności dla potencjalnych nabywców rzetelnych informacji o produkcie, mających wpływ na podjęcie decyzji o jego zakupie. Na bieżąco monitorowane są także unijne systemy - Safety Gate i ICSMS. Każda notyfikacja na temat niebezpiecznego produktu wykrytego na rynku unijnym, jest weryfikowana pod kątem dostępności takiego produktu również na rynku polskim, a oferty takich produktów są usuwane. Do przeglądu Internetu w zakresie produktów niebezpiecznych (w tym sprawdzenia czy niebezpieczne produkty nie są ponownie oferowane w sieci) używamy unijnego narzędzia pn. „eSurveillance” opartego na algorytmach sztucznej inteligencji. Internetowe platformy handlowe wycofują oferty niebezpiecznych produktów na wniosek organów nadzoru rynku oraz na podstawie porozumienia podpisanego z Komisją Europejską pn. „Product Safety Pledge”¹⁰.

W 2024 roku wycofano łącznie 50 ofert, z czego 47 ofert wycofanych zostało na wniosek UOKiK z serwisów AliExpress i Allegro.pl, a 3 oferty platforma Allegro.pl wycofała dobrowolnie, zgodnie z art. 22 ust. 6 GPSR. Natomiast w I kwartale 2025 roku zostało wycofanych 77 ofert, w tym 10 ofert na wniosek UOKiK z serwisów AliExpress, eBay, Alibaba, SHEIN, zaś 67 ofert platformy Allegro.pl i Amazon.pl usunęły dobrowolnie.

Ad 5.

Czy wiadomo, ile kontroli bezpieczeństwa produktów lub testów laboratoryjnych przeprowadzono w okresie od 13 grudnia 2024 r. do chwili obecnej? Jeżeli tak, to jaka jest to liczba?

¹⁰ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/doing-business-eu/eu-product-safety-and-labelling/product-safety/product-safety-pledge_en

Od 13 grudnia 2024 r. do 25 kwietnia 2024 r. w ramach kontroli prowadzonych przez Wojewódzkich Inspektorów Inspekcji Handlowej zbadano laboratoryjnie 181 modeli różnego rodzaju zabawek (np. zabawki dla dzieci poniżej 3 lat, zabawki dźwiękowe, rowerki oraz plastikowe zabawki miękkie, w których potencjalnie mogą znajdować się ftalany). Natomiast w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów w tym samym okresie zbadano laboratoryjnie 40 próbek różnego rodzaju produktów konsumenckich, zarówno w laboratoriach UOKiK, jak i w laboratoriach komercyjnych (np.: artykułów niemowlęcych do spania, grilli, wózków dziecięcych oraz fotelików rowerowych). Jednocześnie w zakresie zawartości szkodliwych substancji chemicznych w odzieży (formaldehyd, chrom VI, kadm i ołów), inspektorzy IH pobrali do badań 25 prób. Należy zauważyć, że w przypadku stwierdzenia w trakcie badań stwarzania ryzyka przez badany model cała partia takiego produktu (liczona często w tysiące egzemplarzy) jest wycofywana z obrotu lub niszczona.

Mam nadzieję, że przedstawione informacje wyczerpująco odpowiedziały na pytania Pana Pośta.

Z poważaniem

Tomasz Chróstny
Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym